

Σία Δέντε

Είμαι η πρωτότοκη. Ξέρω ότι είναι λάθος να λες «πρωτότοκη», μου το έχει επισημάνει πολλές φορές η αδελφή μου, γιατί ηδονίζεται να διορθώνει τους άλλους, αλλά το «πρωτότοκος» μου κάθεται στον λαιμό. Είμαι η φεμινίστρια της οικογένειας, τάχα μου. Απλώς οι άλλες δύο είναι νυχτωμένες. Είμαι κοντή. Είμαι αδύνατη, αλλά όχι το ωραίο το αδύνατο που βλέπεις στα εξώφυλλα, το άλλο, το καχεκτικό, το γεροντοκορέ. Έχω μικρά βυζιά, αλλά έχω πάψει να κλαίω γι' αυτό. Δεν μου αρέσω. Με θεωρώ σκέτη, στεγνή. Φέτος έκλεισα τα 40 και νιώθω τόσα πολλά γι' αυτό, που δεν μπορώ να πω τίποτα. Οι λέξεις γίνονται χυλός. Η ιστορία που ακολουθεί με έσωσε.

Νίκη Δέντε

Είμαι το παιδί σάντουιτς: τρία χρόνια μικρότερη απ' τη Σία, αλλά θα μπορούσαν να είναι χίλια. Περισσότερο αδελφή μου νιώθω την Κατερίνα παρά τη Σία και ντρέπομαι γι' αυτό, σαν να φταίω σε κάτι. Γενικά φταίω. Ότι και να συμβεί, πάντα καταφέρνω κι ενοχοποιούμαι. Ρίχνω ένα κεφάλι στις άλλες δύο, αλλά φταίνει και τα μαλλιά μου που είναι σγουρά και πετάνε και ποτέ δεν κάθονται όπως θέλω. Ζηλεύω τα ίσια μαλλιά της Σίας και τα σπαστά της Κατερίνας. Γενικά ζηλεύω. Φαίνομαι αθλητική και δυναμική, αλλά δεν είμαι ούτε το ένα ούτε το άλλο. Στην οικογένεια με λένε υπερευαίσθητη, επειδή κλαίω εύκολα. Υπερανάλω τα πράγματα. Η ιστορία που ακολουθεί... ακόμα δεν ξέρω...

Κατερίνα Δέντε

Είμαι η μικρότερη, 34. Με κουράζουν όλες στην οικογένεια, είναι κομπλεξικές. Η κόλαση του οιστρογόνου. Μεγάλωσα με τρεις μεγαλύτερες γυναίκες να μου λένε τι να κάνω. Θεωρούμαι η δύσκολη της οικογένειας, η κακομαθημένη, που πάντα κάνει του κεφαλιού της. Δηλαδή, δεν κάνω ό,τι θέλουν η μάνα μου κι οι άλλες. Είμαι όμορφη, έχω επίγνωση. Πιο ωραία απ' τις αδελφές μου. Νομίζω ότι τις ενοχλεί κι ας μην το παραδέχονται. Πιστεύουν ότι έχω πιο εύκολη ζωή λόγω της εμφάνισής μου – δεν έχουν ιδέα! Ιδέα! Βρίζω πολύ και δεν χαρίζω κάστανα. Λένε ότι έχω πολύ θυμό μέσα μου. Καλά κάνω. Η ιστορία που ακολουθεί με σκότωσε. Με ξαναγέννησε.

Καίτη Δέντε

Είμαι η μητέρα τους. Έκανα τα πάντα —τα πάντα— ώστε η ιστορία που ακολουθεί να μη συμβεί.

Λύο

Αυτή εδώ είναι κι η δική μου ιστορία. Τη φέρνω με δυσκολία και ντροπή.

Λέλα, 41 χρόνων (6 Ιανουαρίου 2016, Ορμυλία)

Είχε σηκώσει αέρα. Η παλιά, σκισμένη τέντα μαστίγωνε τη νύχτα χωρίς ρυθμό. Μέσα στην κρεβατοκάμαρα ίσα που ακουγόταν από τα κλειστά τζάμια. Ο Πέτρος και η Σταυρούλα κοιμόντουσαν βαθιά – η Σταυρούλα χάρη στο υπνωτικό χάπι που είχε πάρει πριν από λίγες ώρες, όπως σχεδόν κάθε βράδυ πια. Για να αντέχει να κοιμάται δίπλα του.

Κόντευε τέσσερις το πρωί, όταν ο Πέτρος σηκώθηκε από το κρεβάτι. Χωρίς ν' ανάψει το φως, χωρίς να φορέσει τις παντόφλες του, βγήκε από το υπνοδωμάτιο, πέρασε μπροστά από την κλειστή πόρτα του δωματίου των παιδιών, πήγε στην

τουαλέτα. Άναψε το φως, μπήκε μέσα, έκλεισε την πόρτα, με μηχανικές κινήσεις. Ο τρόπος που περπατούσε ήταν αλλόκοτος· σαν να βάδιζε μέσα σε νερό.

Την επόμενη στιγμή, κουτούλησε με δύναμη στο χείλος της μπανιέρας. Δύο φορές.

Τον βρήκε η Σταυρούλα το πρωί· το χαλάκι του μπάνιου είχε αλλάξει χρώμα από το αίμα του.

Ναταλία, 33 χρόνων (29 Νοεμβρίου 2013, Πάτρα)

Όταν είσαι απ' έξω, βλέπεις αλλιώς τα πράγματα. Βασικά, πάντα όλοι βλέπουν αλλιώς τα πράγματα, διότι τα πράγματα δεν έχουν ποτέ μία όψη, τη σωστή ή την αντικειμενική ή την πραγματική όπως και να την πεις, στην ουσία έχουν τόσες όψεις όσες είναι τα μάτια που τα κοιτάζουν. Έτσι, τα δικά μου μάτια, καθώς παρατηρούν τις τέσσερις γυναίκες που συστήθηκαν παραπάνω, βλέπουν άλλα πράγματα από αυτά που λένε εκείνες. Τις ξέρω αλλιώς απ' ό,τι εκείνες ξέρουν τον εαυτό τους. Που και πάλι τίθεται το θέμα: Ξέρει ποτέ κανείς τον εαυτό του; Κι αυτό δεν είναι ένα άλλο ζευγάρι μάτια, στραμμένα προς τα μέσα – ο εαυτός ως αντικείμενο παρατήρησης, είμαι έτσι ή αλλιώς, αδύνατη, τεμπέλα, κοντή, ειλικρινής, όμορφη, συναισθηματική... Είμαστε αυτό που νομίζουμε ότι είμαστε ή αυτό που μας έχουν καθρεφτίσει οι άλλοι ότι είμαστε; Το σπασικλάκι, ο γενναίος, η ξενέρωτη...

Αυτή η απόλυτη σχετικοποίηση που κάνεις, Λύο, θέλει πολλές φάπες. Ό,τι και να πεις, υπάρχουν κάποιες αντικειμενικές αλήθειες, πες τες κοινά συμφωνημένες συμβάσεις. Η Σία που είναι 1,66, είναι κοντή, δεν την λες ψηλή ό,τι μάτια και να στρέψεις πάνω της. Κι η Κατερίνα, που αναστατώνεται και κλαίει για ψύλλου πήδημα, τη λες υπερευαίσθητη· στωική και ψύχραιμη δεν τη λες, εκτός αν θέλεις να καταργήσεις τη σημασία των λέξεων και να τα κάνεις όλα έναν πελτέ σχετικότητας.

Δεν θέλω έναν πελτέ. Δεν θέλω φάπες. Θα συνταχθώ με τις «κοινά συμφωνημένες συμβάσεις», αν και στην ουσία το μόνο που σημαίνει αυτό είναι ότι πολλά μάτια σε συγκεκριμένη χρονική στιγμή έχουν αποφασίσει ότι βλέπουν κάτι το ίδιο, όχι ότι είναι το ίδιο. Αυτά τα μάτια που αποφασίζουνε για άλλους, πώς είμαστε ή δεν είμαστε ή πρέπει να είμαστε ή πρέπει να μην είμαστε —να μην υπάρχουμε—, αυτά τα μάτια με δυσκολεύουν.

Όμως ξεφεύγω από το θέμα μου. Ίσως επειδή το θέμα μου πονάει. Την ιστορία που ακολουθεί έχω προσπαθήσει κι άλλες φορές, πολλές φορές, να την πω, αλλά δεν τα κατάφερα. Αυτή τη φορά...

Κάρολαϊν, 20 χρόνων (11 Μαΐου 2021, Γλυκά Νερά)

Η ιστορία ξεκινά —μια ιστορία ξεκινά εκεί όπου κάποιος αποφασίζει ότι ξεκινά και θα μπορούσα να την ξεκινήσω πιο πριν ή πιο μετά, όμως την ξεκινάω εδώ, γιατί ένα τροχαίο ατύχημα δεν είναι κάτι που συμβαίνει συχνά, ιδίως όχι ένα ατύχημα που σε οδηγεί στο νοσοκομείο όπου είναι αβέβαιο αν η δικιά σου ιστορία, όποτε και να ξεκίνησε, θα συνεχιστεί ή θα τελειώσει για πάντα— η ιστορία ξεκινά, λοιπόν, μια Τρίτη πρωί, με την Κατερίνα να βλαστημάει στην είσοδο της πολυκατοικίας της γιατί μόλις θυμήθηκε ότι έχει ξεχάσει το κινητό της στο διαμέρισμα. Είναι μια από αυτές τις μέρες που χίλιες μικρές λεπτομέρειες ταξιμιάζουν για να σου προκαλέσουν νευρική κρίση. Όπως το ασανσέρ, από το οποίο είχε βγει μόλις πριν από λίγα δευτερόλεπτα, τώρα ανέβαινε στον έκτο, όπου ζει η κυρία Σεργιανίδη· η κουτσή κυρία Σεργιανίδη, η οποία θα κάνει μία ώρα να μπει στο ασανσέρ και άλλη μία για να βγει. Η Κατερίνα γαμωσταυρίζει και παίρνει τις σκάλες. Καθώς ανεβαίνει στον τέταρτο, παραδέχεται ότι αν είχε το μυαλό της στις δουλειές της, ίσως τα πράγματα να μην πήγαιναν στραβά. Όμως είναι δύσκολο να σκέφτεσαι τις δουλειές σου

όταν έχεις νεύρα. Κι ακόμα δυσκολότερο να μην έχεις νεύρα όταν πιάνεις τον σύντροφό σου να σου λέει ψέματα. Ξανά. Όση ώρα της παίρνει ν' ανέβει πάνω, ν' αρπάξει το κινητό από το τραπέζι στο σαλόνι, να ξανακλειδώσει, να κατέβει, να πάει στο λευκό Σμαρτ της, να ξεπαρκάρει και να πάρει τον δρόμο για το γραφείο, φουντώνει μέσα της μια άγρια ανάγκη να εξαφανιστεί απ' όλους κι όλα. Ταυτόχρονα, ξέρει ότι τα προβλήματα θα παραμείνουν ίδια κι απαράλλαχτα. Ο Θέμης θα παραμείνει επίσης ίδιος κι απαράλλαχτος. Αν κάτι πρέπει ν' αλλάξει, είναι εκείνη. Περνιέται για έξυπνη, αλλά να που κι αυτή κάνει τα ίδια λάθη με τόσες γυναίκες. Η σκέψη ότι έχει καταντήσει στερεότυπο την αηδιάζει. Θυμώνει ακόμα πιο πολύ με τον εαυτό της που έχει επιτρέψει να καταντήσει αυτό το φτηνιάρικο κλισέ της απατημένης. Αλλά φταίει κι αυτ... Μετά μόνο μαύρο.

Τχούλια, 24 χρόνων (13 Δεκεμβρίου 2011, Πάφος)

Η Νίκη είναι στο νοσοκομείο. Τρώει τα νύχια της και τα πετσάκια της ενώ περιμένει. Της έχουν πει να περιμένει εδώ, σ' έναν απ' αυτούς τους διαδρόμους με τις συστοιχίες από καρέκλες σπαρμένες εδώ κι εκεί, ξεχωριστά, σαν να 'ναι τιμωρημένες. Σταματάει να δαγκώνει τα νύχια της μόνο για να κοιτάξει το κινητό της μήπως την πάρει η Σία και της πει ότι έφτασε. Σκέφτεται να την ξαναπάρει και να τη ρωτήσει πού είναι, αλλά δεν το κάνει γιατί θα τσακωθούν. Είναι τόσο εύκολο να τσακωθούν. Όταν δεν κοιτάζει το κινητό, κοιτάζει αριστερά και δεξιά τον διάδρομο. Περιμένει να εμφανιστεί κάποιος γιατρός για της πει πώς τα πηγαίνει η μικρή της αδελφή. Μα πού είναι η Σία;

Τροχαίο. Συνέχεια ακούς ότι γίνονται τροχαία. Δεν πρέπει να σου προκαλεί έκπληξη. Αλλά νά που είναι σαν να σκίζεται η πραγματικότητά σου απότομα, πράγματα απειλούν να πέσουν στην τρύπα που ανοίγει, θέλεις ν' απομακρυνθείς

από το χείλος αλλά να πας πού, μόνο χείλος έχει μείνει γύρω σου. Τι μένει ίδιο;

Ξανακοιτάει το κινητό. Τίποτα. Δεν κρατιέται άλλο, δεν έχει άλλα πετσάκια ή νύχια, δεν εμφανίζεται καμιά γιατρός. Παίρνει τη Σία. «Πού είσαι;» Εκείνη ακριβώς τη στιγμή εμφανίζεται η μεγάλη της αδερφή στην άκρη του διαδρόμου, με το κινητό στο αυτί. Η Σία κάνει μια γκριμάτσα ενόχλησης, κατεβάζει το χέρι με το κινητό. Η Νίκη σηκώνεται, κάνει δυο βήματα προς τη Σία, η οποία πλησιάζει με γρήγορο βήμα. Σταματάνε η μία μπροστά στην άλλη. Αμνηχανία. Η Νίκη δεν έχει να της πει κάτι περισσότερο απ' όσα της έχει ήδη πει στο τηλέφωνο. Η μικρή τους αδελφή είναι ακόμα στο χειρουργείο, είναι σοβαρά, οι γιατροί κάνουν ό,τι μπορούν. Τα μάτια των δυο αδελφών συνεχίζουν να συναντιούνται, σαν να ψάχνουν κάτι μια αγκαλιά. Καμία δεν λέει τίποτα, η στιγμή περνάει· πάει να κάνει παρέα στις άπειρες ολόιδιες στιγμές. Η Νίκη ξανακάθεται. Η Σία κάθεται στο διπλανό κάθισμα.

«Πώς έγινε;» ρωτάει η Σία.

«Δεν έχω ιδέα. Πριν λίγο έφτασα κι εγώ».

Η Νίκη αρχίζει να δαγκώνει το κάτω χείλος της. Κάτι πρέπει να σκεφτεί, κάτι να κάνει, αλλά το μυαλό της σβήνει κάθε φορά που πάει να ξεκινήσει. «Βρομάς τσιγαρίλα», λέει στη Σία.

Η Σία μυρίζει τσιγαρίλα. Είναι απ' τις ανθρώπους που καπνίζουν τόσο πολύ, που είναι σαν το σώμα τους να περιβάλλεται από τη δική τους στρατόσφαιρα καπνού. Η Σία γυρίζει, την κοιτάζει βλοσυρά. Ξεφυσάει εκνευρισμένα, δίνει επιδεικτικά τόπο στην οργή. Σηκώνεται και κάθεται μια θέση παραπέρα.

Η αναμονή είναι ένα ναρκοπέδιο. Αντί για νάρκες έχει σκέψεις. Εκρηκτικές σκέψεις. Θα πεθάνει; Μυαλό, μην πας εκεί! Θα μείνει ανάπηρη; Μυαλό, έλα πίσω! Θα... Μυαλό, κάτσε

ήσυχο! Οι δυο αδελφές κάθονται, σηκώνονται, βηματίζουν. Η Νίκη παίρνει τηλέφωνο τον φίλο της να του πει τι έγινε, κυρίως για να κάνει κάτι. Το φύλαγε αυτό το τηλεφώνημα. Φυλάει πράγματα που σκοπεύει να πει σε άλλους. Προετοιμάζει τα θέματα συζήτησης και τους διαλόγους στο μυαλό της και μετά τους αποθηκεύει για αργότερα, τάπερ με επικοινωνία για όταν πεινάει. Δεν της βγαίνει εύκολα το αυθόρμητο.

Ξέρει ότι τον πετυχαίνει σε επαγγελματικό ταξίδι στη Λάρισα. Του λέει τα ελάχιστα που ξέρει. Δεν μιλάνε πολύ. Ο Γιώργος δεν είναι καλός στα λόγια —ταιριάζουν σ' αυτό— είναι και σε δουλειά. Το κλείνουν σε λιγότερο από δύο λεπτά. Μετά, η Νίκη συνεχίζει να κρατά το τηλέφωνο στην παλάμη της, σαν να ζυγίζει πόσο βαρύ είναι το επόμενο τηλεφώνημα. Το δάχτυλό της πάει μόνο του να σχηματίσει τον αριθμό της Πόλυσ, αλλά τελικά δεν. Δεν είναι πια κολλητές. Αυτό το πράγμα που της σφίγγει το στομάχι της το ξανασφίγγει πιο δυνατά.

Ξαφνικά, νιώθει να πνίγεται. Ο λαιμός της κλείνει. Μια σκέψη της φέρνει αναγούλα, ντρέπεται, θέλει να κρυφτεί. Η σκέψη είναι αυτή: «Προτιμώ αυτή τη στιγμή να ήμουν εδώ έξω με την Κατερίνα και ν' ανησυχούσαμε για τη Σία». Η Κατερίνα είναι διαχυτική, θα μίλαγε και για τις δυο τους, ξέρει να παρασέρνει τη Νίκη, να τη βγάζει από τους δαιδάλους του μυαλού της. Ενώ με τη Σία —μόνο σιωπή. Παίρνει ανάσες για να συνέλθει, πλησιάζει τη Σία, που στέκεται παραπέρα. Τη ρωτάει: «Τι σκέφτεσαι;»

Η Σία την κοιτάζει. Δεν μιλάει. Υπάρχει μια έκταση ανάμεσα τους, ένα χέρσο οικόπεδο, με βράχια, χαντάκια, βάτα, είναι δύσβατο. Δεν υπάρχει μονοπάτι από λόγια για να φτάσει η μία στην άλλη, ποτέ δεν το άνοιξαν. Δεν ξέρουν πώς να μιλήσουν.

Η Νίκη αμηχανεύεται, ανοίγει το στόμα της, δεν ξέρει τι να πει, το ξανακλείνει.

Η Σία λέει: «Τη μαμά να την πάρουμε αφού μάθουμε τι γίνεται με τη μικρή».

Η Νίκη συμφωνεί βουβά. Αναστενάζει σιγανά, ξανακάθε-ται. Κοιτάζει το λιγοστό αίμα που αναβλύζει από το νύχι της εκεί όπου έφαγε το πετσάκι.

Κι ύστερα εμφανίζεται μια γιατρός και τους λέει ότι η αδελφή τους βγήκε από το χειρουργείο· έχει συντριπτικά κα-τάγματα στο αριστερό της πόδι και το αριστερό της χέρι· έχει ένα εκτεταμένο αιμάτωμα στον εγκέφαλο· είναι σε κώμα. «Τα πρώτα εικοσιτετράωρα είναι τα πιο κρίσιμα» λέει, στριμώ-χνοντας τα χείλη της σ' ένα υποτυπώδες χαμόγελο συμπαρά-στασης.

Τα μάτια της Νίκης γεμίζουν δάκρυα. Η Σία συνεννοείται με τη γιατρό για τα πρακτικά. Μετά λέει στη Νίκη: «Πρέπει να πάρουμε τη μαμά». Η Νίκη κατανεύει. Δεν μπορούν να το αναβάλουν άλλο. Ο λόγος που δεν την έχουν ειδοποιήσει μέ-χρι τώρα δεν είναι για να προστατέψουν τη μαμά τους, αλλά τον εαυτό τους. Η μαμά τους είναι το τελευταίο που χρειάζο-νται αυτή τη στιγμή.

Μόνικα, 25 χρόνων (10 Αυγούστου 2013, Θεσσαλονίκη)

Η τηλεόραση παίζει δυνατά ένα παιδικό καρτούν. Στο πά-τωμα κάθεται ένα οχτάχρονο αγόρι και παρακολουθεί. Ξαφνι-κά, εμφανίζεται η Μαρία, τον σηκώνει απότομα και τον σπρώ-χνει προς την εξώπορτα. «Τράβα κάτω στην Τούλα και πες της... πες της ότι θα παίξεις εκεί για λίγο. Θα 'ρθω να σε πάρω εγώ».

«Δε θέλω!» φωνάζει ο μικρός.

Τα χέρια της Μαρίας τρέμουν. «Τράβα, σου είπα! Τώρα!» συνεχίζει να τον σπρώχνει προς την εξώπορτα. Προσπαθεί να κάνει τη φωνή της ν' ακουστεί φυσιολογική.

«Μαρία!» ακούγεται από μέσα μια βροντερή φωνή.

«Θα πάρω εγώ την Τούλα να σου πω πότε ν' ανέβεις», λέει στον γιο της και τον βγάζει έξω. Ούτε το φως στις σκά-

λες δεν του ανάβει. Κλείνει την πόρτα βιαστικά και σφίγγει το χερούλι, μέχρι που ασπρίζουν οι κλειδώσεις της.

«Μαρία!» ξανακούγεται η αγριοφωνάρα. «Θες να 'ρθω εγώ;»

Η Μαρία αφήνει το χερούλι, πηγαίνει στην κουζίνα.

Οι μπουνιές της αληθινής ζωής δεν κάνουν το χαρακτηριστικό καπ κουπ όπως στις ταινίες. Βγαίνει ήχος, αλλά μόνο στα δικά σου αυτιά, ο ήχος του πόνου, το αίμα που τρέχει στις φλέβες σου και σε ειδοποιεί να φύγεις τώρα, φύγε, ή να παλέψεις, κάνε κάτι, το βούισμα στ' αυτί, σαν να τσιρίζουν τα κύτταρά σου. Η Μαρία τρεκλίζει από τη γροθιά.

«Δε σου 'χω πει να γυρίζεις στην ώρα σου; Γιατί άργησες;» φωνάζει ο άντρας της. Η Μαρία ζαλίζεται από το χτύπημα, πιάνεται από την κάσα. Το αριστερό αυτί της βουίζει.

«Λέγε!» της φωνάζει. Σάλια πετάγονται από το στόμα του στο πρόσωπό της. Η Μαρία ξέρει ότι πρέπει ν' απαντήσει γρήγορα, αλλά ζαλίζεται πολύ, δεν προλαβαίνει να συγκεντρώσει τις σκέψεις της. Μια δυνατή φάπα τη βρίσκει στο πρόσωπο, τη ρίχνει κάτω.

«Επίτηδες το κάνεις για να με νευριάσεις; Και μετά μου λες ότι παραλογίζομαι! Αφού πας γυρεύοντας να με τσαντίσεις!»

Η κλοτσιά την πετυχαίνει ψηλά στον μηρό.

«Λες να μην ξέρω τι κάνεις όταν τάχα μου πας στη δουλειά; Αφού το βλέπω στα μάτια σου. Η πουτανιά δεν κρύβεται!»

Σκύβει, την αρπάζει από τα μαλλιά και τη σηκώνει όρθια. Άθελά της της βγαίνει μια κραυγή πόνου.

«Το παιδί μας δεν το ντρέπεσαι; Καλά εμένα, αλλά το γιο μας;»

Η Μαρία σηκώνει τα χέρια της, προσπαθεί να πιάσει το δικό του για να ξεκλειδώσει τη γροθιά του που της ξεριζώνει

τα μαλλιά. Η γροθιά την πετυχαίνει στο μισάνοιχτο στόμα της, σκίζοντας και τα δυο της χείλια.

«Αυτά θα του μάθουμε; Ότι η μάνα του είναι πουτάνα; Ότι γαμιέται;»

Την κρατά ακόμα από τα μαλλιά κι η Μαρία μόλις που φτάνει το πάτωμα με τις μύτες των ποδιών της. Ο πόνος είναι τα πάντα. Τα μάτια της τρέχουν δάκρυα από μόνα τους, ψάχνουν διαφυγή εκεί που δεν υπάρχει. Βγαίνουν πνιχτοί λυγμοί, σάλια ανακατεμένα με αίμα. Το σώμα γίνεται ζώο.

«Γιατί μ' αναγκάζεις να σε χτυπάω; Πόσο ξύλο πρέπει να φας για να γίνεις σωστή γυναίκα;» Πλησιάζει το πρόσωπό του ίσια πάνω στο δικό της. Η ανάσα του βιάζει τα ρουθούνια της.

«Νομίζεις ότι μ' αρέσει; Ότι γουστάρω να σε χτυπάω;» Η Μαρία κλείνει τα μάτια, τα χέρια της πασχίζουν να ξεμπλέξουν τα δάχτυλά του από τα μαλλιά της. Δεν βλέπει τη γροθιά του να χώνεται στο στομάχι της. Η ανάσα λιγοστεύει.

«Είσαι μια αηδία!» λέει κι όπως την κρατά από το μαλλί, της χτυπά το κεφάλι στον τοίχο και την αφήνει να σωριαστεί στο πάτωμα.

«Αν μου ξανακάνεις πουτανιές, θα 'χουμε κακά ξεμπερδέματα». Βγαίνει από την κουζίνα. Μετά από λίγο ακούγεται η εξώπορτα.

Αυτό το πράγμα από αίματα και σκισμένες σάρκες μένει στα πλακάκια της κουζίνας για ώρα. Δεν κλαίει. Έχει περάσει η εποχή που το κλάμα αρκούσε σαν ξέσπασμα. Εδώ και καιρό, μετά από κάθε τέτοια χορογραφία βίας, η Μαρία μένει όπου τη ρίχνει, με το μυαλό έρημο. Τελείως άδειο. Είναι πάντα το κορμί της που την επαναφέρει στο φριχτό της τώρα· οι πληγές που τρέχουν αίμα, ο πονοκέφαλος που βροντάει, τα κόκαλα που καίνε, το κρύο πάτωμα. Αυτά τη βγάζουν από το παγωμένο τίποτα του μυαλού της, την ξαναφέρνουν στην πραγματικότητα. Αν ήταν στο χέρι της, θα έμενε για πάντα

εκεί. Προτιμά τα χτυπήματα από αυτό που ακολουθεί. Το μπάνιο. Ο καθρέφτης. Η ντροπή, όλη αυτή η ντροπή, πώς χωράει σ' έναν καθρέφτη. Ντρέπεται τόσο πολύ, που θέλει να πεθάνει, εδώ, τώρα, καλύτερα να τη σκοτώνει για να γλιτώσει.

Ύστερα ξεκινά το μαρτύριο της συγκάλυψης. Να πλύνει πληγές, να σκεπάσει μελανιές. Μόνο το κορμί της επαναστατεί. Μόνο αυτό.

Άντα, 25 χρόνων (3 Αυγούστου 2008, Σαντορίνη)

Δεν έχω περιγράψει τις τρεις αδελφές. Ποια περιγραφή χωράει τις αντιφάσεις τους; Το πώς βλέπουν οι ίδιες τον εαυτό τους; Πώς βλέπουν η μία την άλλη; Πώς τις βλέπω εγώ; Έχω καλύτερη γνώμη γι' αυτές απ' ό,τι οι ίδιες για τον εαυτό τους. Ή η μία για την άλλη.

Η (Αθανα)σία πιστεύει ότι είναι άχαρη, στεγνή, άσχημη. Έχει ταμπουρωθεί πίσω από τη δουλειά της (διευθύντρια σχολείου) για ν' απαρνηθεί τη θηλυκότητά της. Μια θηλυκότητα που πάντα της φαινόταν άπιαστη. Κάποιες γυναίκες κόβονται στις εξετάσεις θηλυκότητας, ε; Όσο κι αν διαβάσουν. Πόσο πονάει αυτό; πολύ Η σοβαρότητα ήταν ανέκαθεν το κάστρο της, το έχει οχυρώσει καλά. Φοράει ρούχα που δεν ακουμπάνε το περίγραμμά της, το σώμα της να κρύβεται από τα λιγωμένα μάτια των αντρών κι ας τους ποθεί η ίδια με βουβή πείνα. Εγώ ξέρω ότι είναι πολύ παιχνιδιάρικη, αστεία, fun, αν αφηθεί. Αλλά δεν αφήνεται. Πρέπει να κάνεις πάρα πολλή υπομονή έξω από τα τείχη της, να φανείς ακίνδυνος, για να σου επιτρέψει να μπεις.

Η (Φερε)Νίκη, η αδύναμη της οικογένειας, η εύθραυστη, η υπερευαίσθητη, η τι θ' απογίνει αυτό το κορίτσι που όλο κλαίει. Αυτές οι ταμπέλες έχουν κολλήσει στη σάρκα της. Έχει πειστεί ότι δεν είναι για πολλά, δεν τα καταφέρνει μόνη της. Γι' αυτό πάντα στηρίζεται στο μπράτσο ενός άντρα. Όποιο άντρα. Αλλά απ' τους άντρες που να μην είναι πολύ άντρες. Εκείνους τους φοβάται. Έχει πάντα έναν άντρα δίπλα της,

ακόμα κι όταν αυτός δεν είναι δίπλα της. Το δικό της οχυρό είναι τα βιβλία, η λογοτεχνία. Και το ν' ανησυχεί. Να μηρυκάζει τις σκέψεις, να τρώει τον εμετό τους σ' ένα κλειστό κύκλωμα. Της αρέσει η βολική εξήγηση ότι είναι το παιδί-σάντουιτς, συμπιεσμένη από τις πιο δυναμικές προσωπικότητές τους. Τις ζηλεύει. Είναι πεισμένη ότι έχουν το μάνιουαλ για τη ζωή που εκείνη δεν έχει ακόμη καταφέρει να βρει.

Κι η Κατερίνα. Η ευέξαπτη, η επαναστάτρια, σαν να έχει ένα γκαζάκι αναμμένο μέσα της, που την κάνει να κοχλάζει από νεύρο. Όσα γονίδια κάλλους δεν κληρώθηκαν στις δύο μεγαλύτερες πέρασαν στην τελευταία. Η ομορφιά της είναι ένα αστραφτερό βαρίδι. Η ομορφιά της φωνάζει, κραυγάζει, τη βάζει συνέχεια, κουραστικά, σε μια κατάφωτη βιτρίνα. Έχει εξαντληθεί ν' αποκρούει τα αντρικά βλέμματα, τα αντρικά σχόλια, τα αντρικά χέρια, ήδη πριν κλείσει τα δεκάξι. Η ομορφιά της δημιουργεί προσδοκίες τις οποίες κουράζεται να διαψεύδει. Η ομορφιά της προκαλεί τη ζήλια των αδελφών της.

Τώρα δεν τη ζηλεύουν. Το πρησμένο, μωλωπισμένο πρόσωπό της, με τον αναπνευστήρα, τους επιδέσμους, τα κλειστά μάτια, τα απόνερα του ατυχήματος με καλοσύνη έχουν επιτρέψει στην ομορφιά να ξεκουραστεί.

Η Νίκη κάθετα στην πλαστική καρέκλα του νοσοκομειακού δωματίου, ακούει τον σιγανό βόμβο των μηχανημάτων που κρατούν την αδελφή της ζωντανή. Κοιτάζει το ρολόι της. Σε λίγο θα έρθει η Σία, μόλις τελειώσει τη δουλειά της. Θα περάσει πρώτα από το πατρικό τους για να φέρει τη μάννα τους. Σηκώνει το κεφάλι, κοιτάζει την αδελφή της στο κρεβάτι – όση φαίνεται κάτω από τα σκεπάσματα, τους επιδέσμους, τα σωληνάκια, τον αναπνευστήρα. Σκύβει πάνω από το κρεβάτι. «Κατερίνα, μ' ακούς;» Νιώθει λίγο γελοία να της μιλάει ενώ εκείνη είναι σε κώμα. Της έρχονται εικόνες από μελό ταινίες, στις οποίες ο ταραγμένος συγγενής ή φίλος λέει λόγια ενθάρ-

ρυνσης και αγάπης στον κωματώδη αγαπημένο του: «Γύρ-
να!» «Μου λείπεις!» Έχει την ανάγκη να της μιλήσει, κάπως
να δηλώσει την παρουσία της, αλλά νιώθει αμηχανία. Παρα-
ξενεύεται με την τρυφερότητα που αναβλύζει ξαφνικά για τη
μικρή της αδελφή, σαν να ανακαλύπτει ένα άγνωστο δωμάτιο
σ' ένα σπίτι όπου κατοικεί εδώ και δεκαετίες, κοίτα να δεις,
δεν ήξερα ότι υπάρχει αυτό εδώ! Δεν θυμάται να ήθελε ποτέ
να την αποκαλέσει «αδελφούλα», έστω κι από μέσα της. Κα-
μία από τις τρεις τους δεν χρησιμοποιεί τέτοιες αγαπησιάρι-
κες προσφωνήσεις. Δεν είναι αυτό που λέμε δεμένες σαν αδέλ-
φια. Βασικά, δεμένες είναι, αλλά με την κακή έννοια, αυτή της
σκουριασμένης αλυσίδας που κρατάει ένα παρατημένο σκυλί
δεμένο έξω από κάποια μάντρα, ν' αλυχτάει από μοναξιά. Η
αλυσίδα έχει σπάσει, αλλά το σκυλί δεν φεύγει. Να πάει πού;

Η πόρτα ανοίγει απότομα, η Νίκη τινάζεται. Μπαίνει ο
Θέμης.

«Γεια σου, Νίκη. Κάνα νέο;»

Η Νίκη απαντά σηκώνοντας τα φρύδια. «Τα ίδια».

«Καλό αυτό», λέει ο Θέμης πλησιάζοντας. «Εννοώ... που
δε χειροτέρεψε», βιάζεται να τα μπαλώσει. Ήρθε και χτες,
έκατσε κάνα μισάωρο. Φαίνεται δυσκολεμένος με την κατά-
σταση. Λογικό. Προσπαθεί να μην του κακιώσει, αλλά μόνο
αρνητικά συναισθήματα τσακώνονται μέσα της. Παραείναι
όμορφος για να τον συμπαθήσει. Να τη πάλι η ζήλια για την
Κατερίνα, με τους πανέμορφους γκόμενους. Άντρες που θα
έβλεπες σε μια εγκυκλοπαίδεια στο λήμμα «άντρας». Οι δικοί
της γκόμενοι δεν είναι έτσι.

Ο Θέμης πάει και στέκεται στην άλλη μεριά του κρεβα-
τιού. «Πέτυχα το Γιώργο κάτω στην είσοδο, παίρνει έναν καφέ
κι έρχεται».

Τα μάτια της Νίκης φωτίζουν. Επιτέλους ο σύντροφός της
γύρισε από τη Λάρισα. Τον έχει ανάγκη εδώ τώρα. Ο Γιώργος

είναι δικός της. Ο Γιώργος είναι —σιχαίνεται λίγο τον εαυτό της— το κατόρθωμά της. Είναι μαζί πέντε χρόνια. Τα μετράει σαν οικονομίες στην τράπεζα.

Η πόρτα ξανανοίγει. Δεν είναι ο Γιώργος αλλά η Σία με τη μαμά. Άθελά της αναστενάζει όταν τις βλέπει να μπαίνουν. Οι τέσσερίς τους στο ίδιο δωμάτιο. Δεν θα πάει καλά αυτό. Ευτυχώς η Κατερίνα δεν θα συμμετάσχει.

Ο Θέμης τις καλησπερίζει, αλλά δεν του απαντούν ούτε η Σία ούτε η μαμά.

Η μαμά. Η Καίτη. Μικροκαμωμένη σαν τη Σία, μονάχα λίγο πιο παχιά τώρα στα γεράματα. Πάντα άψογα ντυμένη, κοκέτα, ακόμα και στη λαϊκή να πάει. Αρχετυπικά γυναίκα ακόμα και στα 71 της. Σαν να κατάπιε όλη τη θηλυκότητα της χώρας και δεν άφησε καθόλου για τις κόρες της. Δηλαδή εκείνες αντέδρασαν στη θηλυκότητά της απεμπολώντας τη δικιά τους. Κάπως να διαφοροποιηθούν. Η Καίτη επιβάλλει την παρουσία της, πιάνει περισσότερο χώρο απ' όσο αντιστοιχεί στο ανάστημά της. Σαν να μπαίνει η μαέστρος κι όλοι στον χώρο μετατρέπονται σε ορχήστρα. Πλησιάζει στο κρεβάτι χωρίς να μιλήσει, σπρώχνει απαλά τη Νίκη, πιάνει το χέρι της κόρης της.

Όταν της είπαν για το ατύχημα της Κατερίνας η Καίτη αντέδρασε με απρόσμενη στωικότητα. Ζήτησε να μάθει τις πρακτικές λεπτομέρειες. Δεν έκλαψε, ούτε φώναξε, όπως περιμέναν. Σώπασε. Εδώ και τρεις μέρες η μαμά τους σωπαίνει. Αυτό είναι από μόνο του τρομαχτικό, γιατί η Καίτη σπάνια κρατά το στόμα της κλειστό. Η Νίκη κι η Σία δυσκολεύονται να συνηθίσουν τη μαμά τόσο μουγκή, εκείνη που μιλάει ακατάπαυστα. Η Καίτη είναι σαν ν' αναπνέει λόγια. Αν δεν μιλάει, θα της κοπεί η αναπνοή. Χτες το βράδυ έξω από το νοσοκομείο, αφού την έβαλαν σ' ένα ταξί, η Σία είπε στη Νίκη: «Γιατί δε μιλάει; Λες κι είναι άλλος άνθρωπος».

«Μπορούμε να γίνουμε άλλοι άνθρωποι;» σκέφτεται η Νίκη, βλέποντας τη μάνα της να στέκεται σιωπηλή. Δεν μπορεί να προχωρήσει τη σκέψη παρακάτω. Τις τελευταίες τρεις μέρες νιώθει το μυαλό της πηχτό, σαν να έχουν κολλήσει όλες οι σκέψεις σε λάσπη και κάθε φορά που πάει να βγάλει μία, ανακατεύονται μεταξύ τους και δεν βγαίνει καμία. Ίσως φταίει η έλλειψη ύπνου. Ξενυχτάει εκείνη στο νοσοκομείο, όχι μόνο επειδή θέλει να βρίσκεται στο προσκεφάλι της αδερφής της, αλλά κι επειδή η Σία δεν μπορεί να λείπει από τη δουλειά της στο σχολείο τόσο εύκολα. Της αρέσει που ταλαιπωρείται εδώ στο νοσοκομείο· κάνει καλό στις ενοχές της. Επίσης μαζεύει πυρομαχικά για να τα εκσφενδονίσει στη Σία όποτε χρειαστεί στο μέλλον.

Για αρκετές στιγμές ο μόνος ήχος στο δωμάτιο είναι ο βόμβος των μηχανημάτων, η βαριά αναπνοή του Θέμη. Μιλάει πρώτος: «Σας είπαν τίποτα οι γιατροί;»

Οι τρεις γυναίκες γυρίζουν και τον κοιτάζουν. Ο Θέμης κοκκινίζει.

«Είναι ακόμα νωρίς ακόμα, ε;» λέει ξεροκαταπίνοντας. Κι αμέσως μετά: «Πάω έξω να κάνω τσιγάρο».

Μόλις κλείνει η πόρτα πίσω του, η μαμά λέει: «Τι βλάκας!»

Η Σία μειδιά. Η Νίκη γυρίζει και κοιτάζει τη μαμά της. Σε άλλη περίπτωση θα ξεσηκωνόταν που η μαμά μπλέκεται στην προσωπική ζωή της Κατερίνας. Οι τρεις αδελφές διαφωνούν σε όλα, αλλά ένα πράγμα τις ενώνει: πώς να κρατάνε τη μάνα τους έξω από τη ζωή τους. Όμως η μαμά έχει δίκιο: ο Θέμης είναι βλάκας. Ωραίος άντρας, δεν υπάρχει αμφιβολία, αλλά βλάκας. Κι όχι από τους χαριτωμένους βλάκες, αυτούς που είναι γλυκοί μες στην αφέλειά τους, αλλά από τους εκνευριστικούς, αυτούς που κάνουν μαλαχίες. Η Κατερίνα τής έχει πει ελάχιστα πράγματα για τον Θέμη τον ενάμιση χρόνο που τα

έχουν, αλλά ακόμα και μ' αυτά τα ελάχιστα, η Νίκη δεν έχει σχηματίσει καλή γνώμη.

«Έχει κάνει κι αν έχει κάνει κακές επιλογές στη ζωή του αυτό το κορίτσι, αλλά με το Θέμη έπιασε πάτο», συνεχίζει η Καίτη.

«Μαμά, δεν νομίζω ότι είναι η ώρ...»

«Κι ο Κωνσταντίνος, άλλος βλάκας, τον θυμάστε, δεν τον θυμάστε; Εκείνο το ντερέκι, που 'χε πλάτες σαν αεροπλάνο; Ο στρατιωτικός, μωρέ, τι διάολο ήταν; Πράσινη στολή φόραγε, δε θυμάμαι...»

«Στρατιωτικός ήταν», αποκρίνεται η Νίκη. Πρέπει να το ξέρεις αυτό για τη μαμά: Δεν της αρέσει να μιλάει μοναχή της· σου κάνει ερωτήσεις και περιμένει απάντηση, ειδικά αν σου αρχίζει να σε ρωτάει, κι αν εσύ ακόμη δεν απαντήσεις, αρχίζει να σε σκουντάει. Η Νίκη γίνεται έξω φρενών όταν τη σκουντάει η μάνα της – σαν να την προγκάει με βίτσα.

«Α μπράβο, καλά το θυμόμουν. Τι ζών, Θε' μου! Και της το 'χαμε πει, θα 'χεις κακά ξεμπερδέματα μ' αυτόν. Είδες τελικά που ήταν παντρεμένος; Σε διάσταση τάχα μου, όλοι σε διάσταση είναι πάντα. Τι διάσταση είναι αυτή όταν εξακολουθείς να κοιμάσαι με τη γυναίκα σου, εγώ αυτά δεν τα καταλαβαίνω. Αλλά ποιος μ' ακούει εμένα; Έφαγε τα μούτρα της, ευτυχώς τον έδιωξε γρήγορα εκείνον. Εγώ αυτόν το Θέμη δεν τον πάω! Τι δουλειά είπαμε κάνει;»

«Οργανώνει εκδηλώσεις», απαντάει η Σία. Οι τρεις αδελφές έχουν μια άτυπη συμφωνία να απαντάνε με τη σειρά στις ερωτήσεις της μαμάς. Διαμοιράζονται το βάρος. Η Κατερίνα είναι αυτή που αθετεί τη συμφωνία. Πετάει μια βρισιά, σηκώνεται και φεύγει. Η Σία είναι αυτή που έχει τη μεγαλύτερη ανοχή στην πολυλογία της μαμάς. Η Νίκη νιώθει ευγνωμοσύνη που αυτή τη φορά η μεγάλη της αδελφή αναλαμβάνει και το δικό της μερτικό.

«Είναι δουλειά τώρα αυτό; Τι να πω; Πείτε με οπισθοδρομική, ίσως είμαι, εβδομηντάρισα, αλλά φαίνεται στο μάτι του, ρε παιδί μου, έχει το βλέμμα της αγελάδας. Δε λέω, ωραίο παιδί, πάντα ωραίους τους διαλέγει, ειδικά εκείνον τον... πώς τον λέγανε; τονε... πω πω ξέχασα τ' όνομά του...»

«Άλκη», λέει η Σία.

«Α μπράβο! Κούκλος αλλά άχρηστος...» Η μαμά συνεχίζει την πολυλογία της. Από τον Άλκη ξαναπερνάει στον Θέμη κι από εκεί σε άλλους πρώην της Κατερίνας. Η Νίκη νιώθει μια διεστραμμένη ανακούφιση. Η ομαλότητα επανήλθε. Η οικογένεια είναι τα σκατά που ξέρει.

Ανοίγει η πόρτα και μπαίνει μέσα ο Γιώργος. Πριν προλάβει η Νίκη να πάει κοντά του, τον αρπάζει η μαμά: «Γιώργο, παιδί μου, κοίτα τι πάθαμε!» λέει και τον φιλάει σταυρωτά. Τον συμπαθεί τον Γιώργο η μαμά. Ίσως επειδή είναι λιγομίλητος και της αφήνει το πεδίο ελεύθερο. Η μαμά συνεχίζει να φλυαρεί. Η Νίκη κάνει υπομονή. Σιγά σιγά πλησιάζει τον Γιώργο, τον πιάνει από το μπράτσο, αρχίζει να τον τραβάει προς την πόρτα. «Εμείς πάμε», λέει και τον φυγαδεύει.

Μόλις βγαίνουν έξω από το δωμάτιο χώνεται στην αγκαλιά του. Ο Γιώργος την αγκαλιάζει συγκρατημένα. Δεν είναι εκδηλωτικός στα συναισθήματά του, ειδικά σε δημόσιους χώρους. Η Νίκη το ξέρει και το προτιμάει έτσι έτσι λέει στον εαυτό της. Τα σώματά τους αγγίζονται για ανεπαρκή δευτερόλεπτα.

«Φεύγουμε;» του λέει η Νίκη. Ο Γιώργος κατανεύει. Ούτε αυτός θέλει να μείνει άλλο εδώ. Φεύγουν από το νοσοκομείο χωρίς να μιλάνε. Καθώς περπατάνε προς το αυτοκίνητό του, ο Γιώργος λέει: «Σκατοκατάσταση». Δεν τη ρωτάει πώς νιώθει. Δεν το έχει με τα συναισθήματα. Η Νίκη έχει ανάγκη από κάτι που δεν ξέρει τι είναι. Ο Γιώργος δεν θα της το δώσει.

«Σκατοκατάσταση», επαναλαμβάνει, πατάει το κουμπί ν' ανοίξουν οι πόρτες. «Μακάρι να τη γλιτώσει».

Η Νίκη μπαίνει μέσα. Για αρκετή ώρα δεν μιλάνε. Οι σιωπές με τον Γιώργο είναι άνετες δεν είναι, αλλά είναι καλύτερες από τους τσακωμούς τους.

Το βράδυ, αφού ο Γιώργος έχει πέσει για ύπνο, η Νίκη βγαίνει στο μπαλκόνι, παρότι κάνει ψύχρα. Αυτή τη νύχτα δεν θα ξενυχτήσει στο νοσοκομείο· έχουν συνεννοηθεί να προσλάβουν αποκλειστική. Αύριο πρέπει οπωσδήποτε να πάει στη δουλειά της και τα ξενύχτια τη διαλύουν.

Της αρέσει η πόλη τη νύχτα, όταν σωμαίνουν οι πολλοί θόρυβοι. Είναι σαν να ξυπνάει ένας άλλος εαυτός της Αθήνας, πιο εσωστρεφής. Παλιά που κάπνιζε, θ' άναβε τσιγάρο. Τώρα απλώς κάθεται στη σιδερένια πολυθρόνα, χαζεύει τα φώτα της πόλης. Θέλω να κλάψω, σκέφτεται. Θέλω να χύσω τόσα πολλά δάκρυα που να πλυθώ από μέσα.

Γαρφαλλιά, 26 χρόνων (16 Ιουλίου 2021, Φολέγανδρος)

Η καθημερινότητα έχει έναν τρόπο να ξεφτιλίζει τα πάντα. Μόλις έξι μέρες μετά το ατύχημα, η οικογένεια Δέντε έχει ήδη αναπτύξει μια νέα ρουτίνα. Η Σία πηγαίνει πρώτη στο νοσοκομείο στις τέσσερις το απόγευμα, μετά τη δουλειά της. Μένει κάνα τρίωρο και ύστερα έρχεται η Νίκη. Κάθεται μέχρι το βράδυ, όταν αναλαμβάνει η αποκλειστική. Η Νίκη φέρνει δουλειά μαζί της, το λάπτοπ, τα χειρόγραφα για τις επιμέλειες, βιβλία που πρέπει να διαβάσει, μεταφράσεις να διορθώσει. Όταν κουράζεται ή βαριέται, κοιτάζει την αδελφή της. Ο εγκεφαλός της ξερνάει κινηματογραφικές φαντασιώσεις: ξαφνικά ο ήχος των μηχανημάτων αλλάζει. Η αδελφή της ξυπνάει. Ανοίγει τα μάτια ξαφνικά και ρωτάει «Πού είμαι;» Όχι, όχι! Πρώτα κουνάει τα δάχτυλα του δεξιού χεριού, αυτού χωρίς τον γύφο. Ζητάει να γράψει ένα σημείωμα που αποκαλύπτει κάτι βαρυσήμαντο. Τίποτα από αυτά δεν συμβαίνει.

Η Νίκη σηκώνεται και πηγαίνει στη μικρή τουαλέτα για να ρίξει νερό στο πρόσωπό της. Κοιτάζεται στον καθρέφτη.

Βγάζει την κορδέλα που κρατά τα μαλλιά της πίσω και την ξαναβάζει καλύτερα. Μέχρι πέρυσι η Νίκη έκανε πόλεμο με τους αντάρτες που έχει για μαλλιά. Ξοδεύει περισσότερα λεφτά απ' όσα έχει σε προϊόντα και υπηρεσίες περιποίησης και τιθάσευσής τους. Ισιώνουν για μερικές μέρες, πάντα με το αζημίωτο χρονικά και οικονομικά, αλλά πάντα εξεγείρονται. Για κάποιο λόγο πιστεύει ότι αν είχε ίσια μαλλιά, η ζωή της θα ήταν πιο εύκολη. Πιο στρωτή. Λες και η υπερδεμένη σγουράδα τους είναι μια μεταφορά για το εσωτερικό της μπλέξιμο. Βλέπει παντού μεταφορές. Θέλει να μεταφερθεί αλλού. Η ζωή όπως είναι δεν της κάνει.

Βγαίνει από την τουαλέτα, πλησιάζει στο κρεβάτι, γονατίζει. Μουρμουρίζει ό,τι κοντινότερο έχει σε προσευχή: «Έλα πίσω, Κατερίνα!»

«Θα έρθει».

Η Νίκη πετάγεται απ' την τρομάρα της. Στην πόρτα στέκεται η θεία Κατίνα.

Η θεία Κατίνα.

«Καλησπέρα, θεία», ψελλίζει. «Πότε ήρθες;»

Η θεία Κατίνα χαμογελάει, πλησιάζει και στέκεται μπροστά στην ανιψιά της. Ανοίγει τα χέρια της διάπλατα. Η Νίκη δεν ανταποκρίνεται στο διεθνές σημαίνον της αγκαλιάς. Η θεία Κατίνα εξαφανίζει η ίδια τα δύο μέτρα που τις χωρίζουν και αγκαλιάζει την ανιψιά της. Σαν να σπάει ένα φράγμα από άχυρα και πλαστελίνη, βγαίνουν άχαρα δάκρυα, αμήχανες μύξες. Ακαταλαβίστικα λόγια ανάμεσα σε λυγμούς. Η θεία την κρατάει γερά κάθε φορά που η Νίκη κάνει ν' απομακρυνθεί. Σιγά σιγά το κλάμα κοπάζει, αλλά η Νίκη παραμένει κουρνιασμένη στην αγκαλιά της θείας. Είναι η αγκαλιά που είχε ανάγκη τόσες μέρες τόσα χρόνια, αυτή που ούτε ο Γιώργος ούτε η Σία ή η μάνα της μπορούν να της δώσουν.

«Θα 'ρθει», λέει η θεία Κατίνα

«Τι εννοείς;» ρωτάει η Νίκη ξεκολλώντας από την αγκαλιά της.

«Αυτό που λέω. Η Κατερίνα θα γυρίσει. Θα ξυπνήσει απ' το κώμα».

«Πώς το ξέρεις;»

«Το ξέρω».

Η ορθολογίστρια μέσα της δεν μπορεί να το αφήσει έτσι: «Πώς το ξέρεις, βρε θεία; Οι γιατροί δεν ξέρουν να μας πούνε τίποτα. Μπορεί να μη συνέλθει ποτέ, λένε. Έχει ένα μεγάλο αιμάτωμα στον εγκέφαλο».

Η θεία Κατίνα πηγαίνει και κάθεται στην πλαστική καρέκλα. Στα εβδομήντα τέσσερα κουράζεται πιο εύκολα.

«Το ξέρω», επαναλαμβάνει.

Η Νίκη κάθεται δίπλα της. Δεν λέει τίποτα, αλλά τα μάτια της συνεχίζουν να ανακρίνουν τη θεία.

«Μερικά πράγματα απλώς τα ξέρουμε», λέει στο τέλος. «Θα δεις».

Η Νίκη θέλει πολύ να πιστέψει τη θεία της και ταυτόχρονα φοβάται να την πιστέψει, έτσι, χωρίς αποδείξεις, και στο τέλος να απογοητευτεί.

«Πότε ήρθες;» αλλάζει τη συζήτηση.

«Τώρα, πριν λίγο. Ήρθα κατευθείαν από το αεροδρόμιο». Παύση.

«Η μαμά... ξέρει ότι ήρθες;»

Η θεία Κατίνα κοιτάζει την ανιψιά της με νόημα.

«Θα το μάθει, δε θα το μάθει;» λέει χαμογελώντας ζαβολιάρικα. Έχει να δει τη θεία της πάνω από πέντε χρόνια. Η Κατίνα είναι η μεγαλύτερη αδελφή της Καίτης. Υπάρχει και μια μικρότερη, η Κάθυ. Κατίνα, Καίτη, Κάθυ. Τρεις αδελφές, ένα όνομα: Αικατερίνη. «Μαμά, γιατί ο παππούς και η γιαγιά σάς έβγαλαν το ίδιο όνομα και τις τρεις σας;» ρωτούσαν και ξαναρωτούσαν τη μαμά τους όταν ήταν μικρές. Πάντα η